

דברי משיח

ה'תשמ"ט

התוועדות ש"פ וילך, שבת שובה, ו' תשרי

מכבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלתי מוגה

הוספה : פנינים מה"יחידות" לחברי הקרן לפיתוח "מחנה ישראל" תשנ"ב בפרסום ראשון (ח"ג)

יוצא לאור על ידי

„המכון להפצת תורתו של משיח“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ותשע לבריאה

ה' תהא שנת עצמות טובה

קט"ז שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

פתח דבר

לקראת ש"פ וילך – הננו מוציאים לאור "הנחה" ויומן מהתוועדות ש"פ וילך, שבת שובה, ו' תשרי תשמ"ט (לפני שלושים שנה, וכקביעות שנה זו) – תדפיס מיוחד מתוך "דברי משיח – ה'תשמ"ט".

בתור הוספה, באו בסוף הקונטרס "פנינים" נבחרים מה"יחידות" לחברי הקרן לפיתוח "מחנה ישראל", אור לח' תשרי תשנ"ב – בפרסום ראשון¹.

*

אודות המעלות שבסדרה זו, ואופן עריכת השיחות² והיומן³ – ראה בארוכה ב"פתח דבר" לדברי משיח "ה'תשנ"ב חלק ראשון.

*

מבין שלל השיחות שנאמרו ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א במשך השנים תשי"ב-תשנ"ב (ולפני כן), ת"ל זכינו שרובן ככולן נשמרו על הכתב או בהקלטה. אולם, עדיין ישנן ריבוי שיחות שטרם ראו אור מעולם, וזוה בקשתנו שטוחה כלפי ציבור אנ"ש והתמימים: אנא, מי שבידו הנחות ורשימות משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, וכן ר"ד בעת חלוקת השטרות לצדקה או "יחידות" וכיו"ב, ויומנים מ"בית חיינו" (ובמיוחד מהשנים תשמ"ח-תשנ"ו), שיואיל לשלחן למערכת ע"מ שנוכל לזכות בהן את הרבים.

ויהי רצון שע"י הדפסת ולימוד "דברי משיח", נזכה תיכף ומיד ממש לגאולה האמיתית והשלימה, בהתגלותו המלאה והמושלמת של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. ויחזק השי"ת בריאותו ויתן לו אריכות ימים ושנים טובות ונעימות וחיים נצחיים, ויראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו, חסידיו ומכלל ישראל, וינהיג את כולנו מתוך בריאות, הרחבה ונחת, ובקרוב ממש יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה, ונלמד תורתו של משיח מפיו של משיח צדקנו, שילמד תורה את כל העולם כולו, ומלך ביפיו תחזינה עינינו בהתגלות מלכותו לעין כל, תיכף ומי"ד ממ"ש ממש, והיתה לה' המלוכה, אמן כן יהי רצון.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד !

"המכון להפצת תורתו של משיח"

ימות המשיח,

עש"ק וילך, ה'תשע"ט (ה' תחא שנת עצמות טובה),
קט"ז שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,
ברוקלין, נ"י.

(1) בעת הופעת דברי משיח תשנ"ב ח"א ה' רק חלק קטן מהר"ד תח"י, ובתקופה האחרונה הגיע לירינו סרט וידיאו מה"יחידות" במילואה (כשלוש חצי שעות). אי"ה בהמשך חודש תשרי נפרסם פנינים נוספים מ"יחידות" זו.

(2) השיחה הנוכחית נערכה ע"י שילוב ב' הנחות (ה"תוכן קצר" שי"ל ע"י "ועד הנחות התמימים", וה"ר"ד" שי"ל ע"י מערכת "פאקס א' שיחה"), ונוספו בה פרטים מה"השלמות" לשיחה המוגהת שי"ל ע"י "ועד הנחות התמימים" ו"ועד הנחות בלה"ק". לשלימות הענינים המבוארים בשיחה, יש לעיין בשיחה המוגהת (סה"ש תשמ"ט ח"א ע' 4 ואל"ך). המאמר נדפס מכבר בסה"מ עשי"תיה"כ"פ ע' קצח ואל"ך, וכאן נוספו פרטים (בסעיף האחרון) מה"ר"ד" ו"השלמות" הנ"ל.

(3) היומן הוא תדפיס מתוך ס' "תשרי בליובוויטש – פתיבג המלך" שי"ל בימים אלו (וש"נ).

בס"ד. התוועדות ש"פ וילך, שבת שובה, ו' תשרי ה'תשמ"ט

הנחה בלתי מוגה

— שיחה א' —

א. שבת זו היא שבת שובה ושבת פרשת וילך, ומוכן שצריכה להיות שייכות ביניהם (במכל שכן מזה שכל שני דברים הבאים יחד צריכה להיות שייכות ביניהם), ובעניננו השייכות היא גלוי':

"וילך" (שם כל הפרשה) מורה על ענין ההליכה, וידוע¹ שהליכה אמיתית היא שעוזב את מקומו הקודם והולך ובא למקום חדש לגמרי. וזהו הענין דעבודת התשובה – עזיבה והליכה אמיתית ממצבו הקודם, עד שנעשה כברי' חדשה, וכפסק דין הרמב"ם² ש"יעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם".

וענין זה ד"וילך" (הליכה אמיתית דעבודת התשובה) הוא במיוחד בשבת שובה – ד"אע"פ שהתשובה והצעקה יפה לעולם³ במשך כל השנה, מכל מקום ישנם זמנים מיוחדים במשך השנה שבהם ישנה הדגשה גדולה יותר על ענין התשובה:

לכל לראש, "שבת" (בכלל) היא אותיות "תשב"⁴, בחי' תשובה עילאה⁴ (אחרי הקדמת תשובה תתאה בליל שישי).

ובזה גופא "בעשרה הימים שבין ראש השנה ויום הכיפורים היא יפה ביותר"³ ומתקבלת יותר משאר ימות השנה; ובעשרת ימי תשובה גופא – שבת שובה (הכפלת ענין התשובה).

ובפרט שהיא גם השבת שמברכת⁵ את יום הכיפורים, שהוא שלימות הכפרה, וכמו כן בשבת שובה עולים כל הימים שלפני זה – נמצא שבשבת שובה נכללים כל עשרת ימי תשובה, ובאופן ד"ויכולו"⁶, מלשון כליון ושלימות⁷, וגם מלשון תענוג⁷, שהוא בחי' תשובה עילאה כנ"ל.

ב. ויש להוסיף בהדגשה דתשובה בשבת שובה דשנה זו – שנת העיבור, המורה על ענין התשובה: תשובה היא התיקון והשלמת החסר, שזהו ענין העיבור – להשלים החסרון דימי שנת הלבנה על ימי החמה הבא מפני קטרוג הלבנה⁸, והשלמה לא רק במילוי החסרון, כי אם גם בהוספה על זה – חודש שלם של שלושים יום⁹.

(5) ראה זח"ב סג, ב. פח, א.

(6) בראשית ב, א.

(7) ראה אוה"ת עה"פ (בראשית מב, סע"ב ואלך).

(כרך ג) תקה, ב ואלך. תקה, א ואלך).

(8) ראה חולין ס, ריש ע"ב. פרש"י בראשית א, טז.

(1) ראה סה"מ תר"ס ע' קז ואלך. המשך תרס"ו ע' תצז. ובכ"מ.

(2) הלי' תשובה פ"ב ה"ב.

(3) שם ה"ו.

(4) אגה"ת ספ"י. לקו"ת שבת שובה סו, ג.

ובפרט ששנה זו באה אחרי העבודה דשנת "תְּשֻׁמַח וְתִשְׁמַח" ו"הקהל", המורות על ענין התשובה, דתשובה היא בפשטות בשמחה הכי גדולה על זה שמשנתנה מקצה לקצה ושב אל ה'¹⁰; וכמו כן השמחה היא עם עצמו, וגם "תְּשֻׁמַח" אחרים. וכן "הקהל" הוא הן בכל פרטי כחות נפשו ("האנשים והנשים והטף"¹¹ שבו, כמו שנתבאר במקום אחר¹²) והן עם הזולת, שזהו ענין התשובה מה שחודר בכל הכחות שלו, ועד שפועל גם בעולם, עד להשלימות בזה – "קהל גדול ישובו הנה"¹³.

ולהוסיף, ש"ישוּבו" מורה על ענין התשובה¹⁴, ו"הנה" הוא גם מלשון שמחה¹⁵, ששלימות התשובה היא דוקא מתוך שמחה. ו"הנה" בפשטות קאי על ארץ הקודש, עד לקודש הקדשים, ששם נעשה שלימות התשובה והכפרה ביום הכיפורים ע"י כניסת כהן גדול לקודש הקדשים.

ג. ו"המעשה הוא העיקר"¹⁶:

יש לנצל את כל רגעי השבת, החל מענין התשובה באופן של הליכה אמיתית, ובכל הדרגות שבה.

כולל גם הענין דיוקר הזמן, שמורגש בבעל תשובה במיוחד יותר מבצדיק – כי מכיון שתשובה היא "בשעתא חדא וברגעא חדא"¹⁷, היינו שברגע אחד מתהפך ממעמדו ומצבו לגמרי, הרי מובן יוקר הרגע (ועאכו"כ יוקר ה"שעתא חדא" הכולל בתוכו ריבוי רגעים, ויוקר ה"יומא חדא" הכולל בתוכו ריבוי שעות).

ד. ומפרשת וילך באים אח"כ לפרשת האזינו, "האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי"¹⁸, דבשמים נאמר לשון האזנה המורה על קירוב, ובארץ נאמר לשון "ותשמע" המורה על ריחוק, כי משה הי' "קרוב לשמים ורחוק מן הארץ"¹⁹.

ועניני משה נמשכים לכאו"א מישראל, ונותנים לו כח בעבודתו שיהי' "קרוב לשמים ורחוק מן הארץ". והיינו, דאע"פ שלכתחילה הוא "קרוב לארץ", שהרי נברא עם גוף גשמי, ועד לגוף חומרי, "הנדמה בחומריותו לגופי אומות העולם"²⁰ כו', ונמצא בארץ הלזו הגשמית, "קרוב לארץ",

[במכל שכן מזה שאפילו ישעי' הנביא הי' "קרוב לארץ"¹⁹ – אע"פ שהי' נביא גדול ביותר, ונבואתו היתה בזמן בית ראשון, שאז הי' הארון וכל החמשה דברים²¹ (כמובן גם

(16) אבות פ"א מ"ז.

(17) זח"א קכט, סע"א-ב.

(18) ר"פ האזינו (לב, א).

(19) ספרי עה"פ.

(20) פמ"ט (ע, רע"א).

(21) ראה יומא כא, ב. ירושלמי מכות פ"ב ה"ו.

הוריות פ"ג ה"ב. במדב"ר פט"ו, י.

(9) רמב"ם הל' קדוה"ח פ"ח ה"ה.

(10) ראה תניא פל"א (מ, סע"א-ב).

(11) פרשתנו (וילך) לא, יב.

(12) ראה מכתב ו' תשרי תשמ"ח (סה"ש ח"ב ע' 5-684).

(13) ירמיי לא, ז.

(14) ראה גם שיחת יום ב' דר"ה סוס"ה.

(15) ספרי ופרש"י קרח יח, ח.

מזה שנבואת ישע' מדבר אודות הכרובים²²), וראה את המרכבה בעולם²³ הבריאה²⁴, "כבן כרך שראה את המלך כו"²⁵ (ולכן נבואתו אין כל כך הרבה פרטים כמרכבת יחזקאל שהי' "כבן כפר כו"²⁵, כי להיותו "בן כרך" בקירוב למלך, אינו מתרשם ומתפעל כל כך מהגילוי כו');

ועניני ישע' נמשכים לכ"א מישראל, לא רק בזמן בית שני אלא גם בזמן הגלות, כמובן גם מזה שההפטרה דפרשת מתן תורה היא מרכבת ישע', שאת ההפטרה אומרים ברבים ובברכה לפני' ואחרי'. ומה"אחת בשנה"²⁶ דפרשת מתן תורה (דשנת תשמ"ח, "תְּשֻׁמַח וְתִשְׁמַח" ו"הקהל") נמשך על כל השנה כולה, כולל בזמן זה, עד פרשת מתן תורה בשנה הבאה (שנת תשמ"ט),

אעפ"כ תוכן עבודתו הוא ("בְּאֲשֵׁיט זיין עבודה אין דעם") ש"עושה נפשו (שמים) עיקר וגופו (ארץ) טפל"²⁷.

ה. והנה, יש להעיר מדבר פלא בפרשתנו:

אחרי שקורין בפרשתנו²⁸ "ויהי ככלות משה לכתוב את דברי התורה הזאת על ספר עד תומם", היו צריכים לחגוג את חג שמחת תורה, ומדוע ממתינים עד לאחר קריאת פרשת האזינו ופרשת ברכה, וז' ימי ההיקף²⁹ דחג הסוכות ויום שמיני עצרת, עד שבאים ליום שמחת תורה!?

ובפועל מובן, שבקריאת כתובים אלו אודות סיום התורה ע"י משה, אין זה סתם מילים ("סתם ווערטער"), אלא כך הוא אמיתית הענין. ומכיון שכל ענין מקשרים עם גשמיות ובפשטות – הרי הזמן מתאים לחגוג את שמחת תורה, וע"י ריקוד בפשטות, ריקוד ברגליים, באופן ד"כל עצמותי תאמרנה"³⁰.

[ולהעיר שכן הוא גם בנוגע ל"יפוצו מעיינותיך חוצה"³¹, ע"י לימוד הענין בהבנה והשגה, בחכמה ובינה ועד גם בדעת, "יתקע מחשבתו בחוזק כו"³², ועי"ז נעשית גם לידת המדות, "אהבה וענפי' ויראה וענפי"³²].

ובאופן שגם אחרים רואים זאת, ועד לריקוד ברחוב, ברשות הרבים – כמנהג ישראל שהשמחה דשמחת תורה גדולה יותר מהשמחה דסוכות ושמיני עצרת, עד כדי

(26) ל' הכתוב – ס"פ תצוה (ל, י). אחרי טז, לד.

(27) ראה תניא פל"ב.

(28) לא, כד.

(29) ראה תשובות הרשב"א ח"א ס"ט.

(30) תהלים לה, י.

(31) ראה אגה"ק הידועה דהבעש"ט – נדפסה

בכש"ט (הוצאת קה"ת) בתחילתו.

(32) תניא ספ"ג.

(22) כ"ה בהנחה. וראה ישע' לז, טז. בהנחה אחרת: כדמוכח מפרטי הענינים דמרכבת ישע' שהם בדוגמת הכרובים שע"ג הארון כו'.

(23) ראה סידור (עם דא"ח) עט, א. ובכ"מ – נסמנו בלקו"ש חכ"ד ע' 630 הערה ד"ה אין אן אנדער אָרט.

(24) בהנחה אחרת: ומכיון שראיית המרכבה דעולם הבריאה היתה בזמן הבית וכו' (כנ"ל בפנים) – הרי גם המרכבה דעולם הבריאה עצמה היא באופן נעלה יותר.

(25) חגיגה יג, ב. וראה לקו"ת ברכה צז, א"ב. ובכ"מ.

כך שרוקדים גם ברחוב, ובאופן שגם הרחוב "רוקד" ("אז אויך דער גאס טאַנצט מיט"), כמדובר כמה פעמים³³. וכפי שנהוג גם בעיירות ושכונות שאין רובם ישראל ("פון ווייניק אידן"), ועאכו"כ בשכונה או עיר שיש בהם ריבוי ישראל.

ולכן מתאים עכשיו לצאת בריקוד ברגליים בניגון של שמחת תורה, ומתוך שמחה גדולה, עד לשמחה שלמעלה ממדידה והגבלה.

ולכל לראש – שכל המסובים כאן יראו כיצד הם חוגגים ("פּראָווען") שמחת תורה, ועי"ז "זכין לאדם שלא בפניו"³⁴ – לכלל ישראל שבכל העולם, וגם בכל הדורות שלפני זה ושל אחרי זה – כי דור זה הוא דור האחרון בגלות, ומצוה נקראת על שם גומרה³⁵ – דור המביא את הגאולה.

ובפרט שהריקוד ע"י המסובים כאן הוא במקום שבו נחוגג ונשמח גם בשמחת תורה בפשטות; וגם כשמישיח יבוא בינתיים – יעתיקו בית הכנסת זה (עם הכתלים והגג והרצפה כו') לארץ הקודש³⁶.

וכל זה – תיכף ומיד ממש, ו"לא עיכבן אפילו כהרף עין"³⁷.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א התחיל לנגן את ניגון ההקפות לאביו הרלווי"צ ז"ל, ועמד מלוא קומתו ורקד על מקומו].

– שיחה ב' –

ו. בהמשך להמדובר לעיל אודות סיום כתיבת כל התורה ע"י משה שמדובר בפרשתנו, נתעכב על קושי שבפסוק זה שלכאורה הוה לי' לרש"י לתרצו:

בפסוק זה כתוב: "ויהי ככלות משה לכתוב את דברי התורה הזאת על ספר עד תומם". וצריך להבין: איך כתב משה פסוק זה כאן עוד לפני סיום התורה, והרי נמצאים אנו ב' פרשיות לפני סיום התורה!?! ולא עוד, אלא שבסיום התורה מת משה³⁸ – ואיך כתב משה אודות סיום התורה אחרי שמת [וע"ד קושיית הגמרא³⁹ "אפשר משה מת וכתב וימת שם משה"?!]

ויש לומר הביאור בזה, ע"פ המובן מכו"כ מקומות בתורה, שמשה אמר נביאות על העתיד. ולדוגמא: בפרשת ואתחנן⁴⁰ – "כי תוליד בנים . . ונושנתם בארץ . . כי אבוד

מקדש מעט זה בית רבינו שבבבל ס"ג (סה"ש תשנ"ב ח"ב ס"ע 466) ואילך.

(37) ראה מכילתא ופרש"י בא יב, מא.

(38) ברכה לד, ה.

(39) ב"ב טו, א.

(40) ד, כה"כ.

(33) מעייני הישועה (קה"ת, תשמ"ח) ריש ע' 48. ובכ"מ.

(34) עירובין פא, ב (במשנה). וש"נ.

(35) ראה סוטה יג, א. תנחומא עקב ו. ב"ר פפ"ה, ג.

דבר"ר פ"ח, ד. פרש"י עקב ח, א.

(36) ראה מגילה כט, א. וראה בארוכה קונטרס בענין

תאבדון", ופירש"י "רמז להם שיגלו ממנה לסוף ח' מאות ונ"ב שנה כמנין ונושנתם כו". וכן בפרשתנו⁴¹ – "לא ירפך ולא יעזבך". ובעוד כמה מקומות שמוכח שאמר משה נביאות על העתיד.

וכמו כן הוא הביאור בפשטות בנדון דידן – שמשה כתב בנביאות עד סוף התורה (ככלות משה לכתוב את כל דברי התורה הזאת"), כולל גם "וימת שם משה"³⁸. והיינו שאין זה סיפור דברים של מה שהיה, אלא של מה שיהיה, שעוד מעט תסתיים התורה, ושעוד מעט ימות משה.

ז. אלא שצריך להבין: לשם מה משה רבינו סיפר לבני ישראל נביאות על ענינים בלתי רצויים שיהיו בעתיד ("ונושנתם", ושעוד מעט ימות), איזו תועלת יש בזה? ועאכ"כ כאשר מדובר אודות ענינים שיתרחשו לאחר ריבוי זמן – הרי בודאי אין סיבה לצער יהודי ע"י שמספרים לו אודות ענינים אלו!

[והגם שישנו התירוץ ד"בשעת חדוותא חדוותא" אע"פ שיודעים שאח"כ יהי ענין הפכ"י⁴² – הרי זהו תירוץ לשאלה של גוי, משא"כ בנוגע ליהודי יש צורך לבטל את הענין הבלתי רצוי מכל וכל].

והטעם לזה (ע"פ אמיתת הדברים) הוא – שזה לא הי' סתם כדי להודיע עתידות, אלא בעיקר בכדי שע"י ידיעת בני ישראל אודות העתיד, זה יעוררם להתגבר בעבודתם ולשנות את העתיד לטובה!

[או – עי"ז שהקב"ה יתקן את הדבר. ולדוגמא: בפסוק הנ"ל "ונושנתם בארץ" פירש"י "והוא (הקב"ה) הקדים והגלם לסוף ח' מאות וחמשים, והקדים ב' שנים לנושנתם, כדי שלא יתקיים בהם כי אבוד תאבדון", כי מכיון ש"בכל צרתם לו צר"⁴³ – לכן משתדל הקב"ה לבטל צערם של ישראל].

ולדוגמא: הודעת משה על העתיד "ונושנתם בארץ", כנ"ל, הי' בכדי (ונתינת כח ממנו) שבני ישראל ע"י עבודתם יתקנו לגמרי ענין זה, באופן שלא יהי' כל הענין. וכן הוא בנוגע למה שכתב משה עתידות "וימת שם משה" – שזהו בכדי לפעול התגברות העבודה דבני ישראל, ויתפללו עבורו שימשיך לחיות, ועי"ז יכנסו כולם, גם משה, לארץ ישראל, בגאולה האמיתית והשלימה.

ויש לומר, שלאחר שמשה ביקש מה' ליכנס לארץ ישראל, "ואתחנן אל ה' . . אתה החילות . . ויאמר ה' אלי אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה גוי"⁴⁴, הרי משה – חכמה דקדושה⁴⁵ – "תפס" המצאה טובה יותר ("האָט זיך געכאַפּט אויף אַ בעסערע המצאה"),

44 ר"פ ואתחנן (ג, כג-כד; כו).

45 ראה לקר"ש ח"ו ע' 244. וש"נ.

41 (לא, ר; ח).

42 פרש"י בראשית ו, ו.

43 ישע"י סג, ט.

ואמר בהמשך לזה – "ונושנתם בארץ", כדי שבני ישראל יתגברו בעבודתם ויתקנו את כל הדבר הזה (כנ"ל), ואז יתבטל גם המסופר בוזאת הברכה – "וימת שם משה", והוא יכנס לארץ ישראל.

ואע"פ ש"וימת שם משה" כתוב בתורת ה', "תורת אמת"⁴⁶, ואיך אפשר שיהי' שינוי בזה? – הרי בכל אופן נראה בפועל שהקב"ה בעצמו שינה מהכתוב בתורה ("ונושנתם גו'"), והקדים ב' שנים (כנ"ל), וה"ונושנתם בארץ" (וכל כיו"ב) נשאר כפי שהוא "כתוב בפרשה"⁴⁷ – בתורה.

והלימוד מזה ב"והחי יתן אל לבו"⁴⁸ – שליהודי יש כח לתקן ולהשלים לא רק את ההוה והעבר, אלא גם את העתיד.

ח. ובעומק יותר יש לומר, שע"י עבודת בני ישראל לתקן את ה"ונושנתם בארץ" לגריעותא – אז הי' מתקיים ענין זה כפי שהוא כולו ברכה, למעליותא, שהרי אמיתית ופנימיות של כל דבר בתורה הוא שלימות הטוב, למעליותא. ואדרבה – הענינים שבתוכחה שנאמרו בלשון הפכי, הם ברכות הכי נעלות.⁴⁹

וכידוע הסיפור ("מעשה רב"⁵⁰) במסכת מועד קטן⁵¹ שבירכו החכמים את ר' אלעזר בלשונות ואותיות של היפך הברכה, כי באמת היו ברכות הכי נעלות (כפי שהסביר ר' שמעון בן יוחאי). והענינים הבלתי רצויים שבלשונות אלו בפועל לא נתקיימו, כי אם רק הברכות שבזה. וכן הוא בנוגע ל"ונושנתם", שבאמת הרי זו ברכה הכי נעלית, ובאם עבודת בני ישראל היתה כדבעי, אז לא הי' הדבר בלתי רצוי שבזה מתקיים, כי אם דוקא הברכה נעלית שבזה.

ועד"ז יש לומר בנוגע ל"וימת שם משה", שזהו ענין של חסדים נעלים ביותר, שמפני שהם נעלים ביותר הם נראים לאדם למטה היפך הברכה (מיתה), כמבואר בחסידות⁴⁹. וע"י עבודת בני ישראל הי' ביכלתם לבטל את הענין הבלתי רצוי שבזה, ויתגלה רק הטוב שבזה, ע"י הענין ד"מאן דנפל מדרגי' איקרי מית"⁵².

ועד"ז מבואר בהקדמה לשער היחוד והאמונה⁵³ על מ"ש⁵⁴ "כי שבע יפול צדיק וקם", ש"בין מדרגה למדרגה טרם שיגיע למדרגה עליונה ממנה הוא בבחי' נפילה ממדרגה הראשונה", ונפילה "איקרי מית", אבל דוקא ע"ז "קם".

(50) ראה שבת כא, א. ב"ב קל, ב.

(51) ט, ב.

(52) זח"ג קלה, ב. וראה לקו"ש ח"י ע' 211. וש"נ.

(53) עו, א.

(54) משלי כד, טז.

(46) ל' הכתוב – מלאכי ב, ו.

(47) ע"פ פרש"י ר"פ תולדות (כה, יט). ראה לקו"ש

חט"ו ע' 198. ח"כ ע' 114. שם ע' 342. ח"ל ע'

144-5. ועוד.

(48) קהלת ז, ב.

(49) ראה לקו"ת בחוקותי מח, סע"א ואילך. ובכ"מ.

ויש לומר עוד יותר – שגם כפי שהם בצורתם החיצונית היפך הברכה, יש בזה ענין של מעלה, שהרי "מיתה" אפשר להיות אפילו בלי שום נפילה כלל, אלא רק באופן של עלי' מדרגא לדרגא. וכידוע בענין העמוד שבין גן עדן לגן עדן⁵⁵, שתוכן ענין ה"עמוד" הוא היפך מ"נפילה", ואדרבה – העמוד בין גן עדן לגן עדן הוא בפשטות למעלה מגן עדן התחתון.

ועפ"ז ה"וימת שם משה" הי' אפשר להיות כולו עליות – מדרגא לדרגא, ע"ד שיהי' לעתיד לבוא – רק עליות בקדושה עצמה.

כלומר: התכלית של "וימת שם משה", היא – כדי להגיע לעלי' שע"ז. אמנם העלי' יכולה להיות בב' אופנים: ע"י ירידה רח"ל, או ע"י עלי' מלכתחילה, באופן שאין צריך לירידה כלל. וכוונת משה היתה לעורר את עבודת בני ישראל, לפעול שכולם (גם משה) יכנסו לארץ ישראל (כנ"ל), ואז יהי' ה"וימת שם משה" רק למעליותא – עלי' מדרגא לדרגא.

ט. ב' אופנים הנ"ל ישנם גם בעבודת האדם. וכמו שהוא בענין הצומות, שהוא עת רצון⁵⁶, שאפשר להגיע לעלי' זו ע"י ב' אופנים: ע"י עינוי, שזהו ענין של ירידה בגלוי (הבאה כתוצאה מחטא האדם – "מפני חטאינו גלינו מארצנו"⁵⁷); אמנם יש אופן נעלה יותר, שמגיעים להעת רצון ע"י עלי' גופא, כידוע בענין יום הכיפורים שהוא "כ-פורים"⁵⁸, שאז נפעל הענין דוקא ע"י אכילה ושתי' וכו', בלי שום עינוי וירידה, וגם ההמשכה באכילה ושתי' מורה על ענין נעלה יותר, שהעילוי דגורל (בחי' פשיטות) דיום הכיפורים מתלבש גם בכלים (אכילה ושתי')⁵⁹.

ומעין זה הוא גם ביום הכיפורים עצמו – שהוא מחולק משאר הצומות בזה שישנו אז הענין דאכילה פנימית (כדאיתא בפרי עץ חיים⁶⁰).

וכן נרמז בנגלה דתורה – כמאחז"ל⁶¹ "כל האוכל ושותה בתשיעי מעלה עליו הכתוב כאילו התענה תשיעי ועשירי", היינו שהכתוב "מעלה" אותו הדרגא של אכילה ושתי' גם ביום הכיפורים.

אבל סוף סוף גם ביום הכיפורים הרי זה אכילה פנימית, ואילו שלימות ההמשכה היא דוקא כשזה בא גם ע"י אכילה חיצונית. וכמו שהי' אכן בחנוכת בית ראשון (שהי' "שבעת ימים ושבעת ימים"⁶²) שבאותה שנה לא התענו ביום הכיפורים⁶³, והשיגו את כל הענינים הנעלים דוקא ע"י אכילה ושתי'.

59) ראה תו"א מג"א צה, סע"ד ואילך. צט, ד ואילך. ובכ"מ.

60) שער (כו) יוהכ"פ פ"א.

61) יומא פא, ב. וש"נ.

62) מלכים-א ח, סה.

63) מו"ק ט, א.

55) ראה זהר ח"א ר"ט, א. ח"ב ר"א, א. סה"מ ימי הספירה ע' סה. וש"נ.

56) ראה אגה"ת ספ"ב.

57) נוסח תפלת מוסף דיו"ט.

58) ראה תקו"ז תכ"א (נו, ב). תו"א מג"א צב, ד. צה,

סע"ד ואילך. ועוד.

ומכיון ש"גדול יהי' כבוד הבית הזה האחרון מן הראשון"⁶⁴, לפי הפירוש⁶⁵ שזה קאי על בית המקדש השלישי – מובן, שחנוכת בית שלישי יהי' עכ"פ "שבעת ימים ושבעת ימים" (ואולי עוד יותר), ומכיון שמשיח בא מיד, נמצא שביום הכיפורים תהי' אכילה בגשמיות!

וממהרים כל זה עי"ז שבני ישראל מוסיפים בהתביעה והצעקה ד"עד מתי", ובפרט בימי עשרת ימי תשובה, שאז כח היחיד הוא ככח הציבור⁶⁶, ועאכו"כ כח הציבור עצמו. ונעשה "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה"⁶⁷, דע"י "לאלתר לתשובה" חדש נעשה גם "לאלתר לגאולה" חדש; תשובה חדשה מביאה גאולה חדשה ("אָ נייע תשובה ברנעגט אָ נייע גאולה"). אמנם באמת הגאולה היא הגאולה ה"ישנה" ("די גאַר אַלטע גאולה") האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, תיכף ומיד ממש.

– מאמר (כעין שיחה) –

שובה ישראל עד הוי' אלקיך כי כשלת בעוניך, קחו עמכם דברים ושובו אל הוי' גו'⁶⁸, ומבאר בזה בלקו"ת בדרושים לשבת שובה⁶⁹ שהיא החסידישע פרשה דשבת זו [ודרך אגב יש להעיר על דבר פלא, שלא מצינו דרושים בלקו"ת (על פ' שופטים ו) על פ' וילך, אף שפ' וילך אינה חלה תמיד בשבת שובה, ויש דרושים שנתבארו בהם כמה פסוקים מפרשה זו. ועל פי דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר⁷⁰ שגם בסיפורים צריך לדייק בפרטי הדברים, היינו פרטי הזמן והמקום של הסיפור, אף שאינו נוגע לגוף הענין, כל שכן וקל וחומר שכן הדבר לענין דרושי חסידות, ובפרט בספרי היסוד דתורת החסידות, תורה אור ולקו"ת, שצריך לדייק בכל פרט], דמ"ש שובה ישראל עד הוי' אלקיך קאי על דרגא נעלית בתשובה השייכת לבחי' ישראל שהוא שם המעלה. דהנה ידוע⁷¹ שעיקר התשובה היא בלב, שהלב יש בו בחינות רבות⁷², דמזה מובן שגם בתשובה יש בחינות רבות, והתשובה שבפסוק זה היא במי שהוא במדריגת ישראל, דכאשר האדם בעבודתו הוא בדרגא נעלית כזו, הרי עבודת התשובה שלו היא עד הוי' אלקיך. ומבואר בזה בלקו"ת דפירוש שובה ישראל עד הוי' אלקיך הוא שהתשובה

64 חגי ב, ט.

65 ראה זח"א כח, א. תקו"ז תיקון ח. ובארוכה – ד"ה גדול יהי' כבוד הבית תשכ"ב (סה"מ אב"אלול בתחלתו). וש"נ.

66 ר"ה יח, א. וש"נ.

67 "קול קורא" ב"הקריאה והקדושה" תש"א-ג (אגרות קודש אדמו"ר מהר"י"צ ח"ה ע' שסא ואילך).

שעזו ואילך. תח ואילך. ח"ו ע' תל ואילך).

68 הושע יד, ב-ג (ריש הפטרת שבת תשובה).

69 סד, ב ואילך.

70 ראה אגרות קודש שלו ח"ד ע' סה. לקו"ד ח"א

ק, א. ועוד.

71 ראה רמב"ם הל' תשובה פ"ב ה"ג.

72 ראה תניא פכ"ט (לו, ב).

צריכה להיות עד שהוי' יהי' רק בחי' אלקים וצמצום לגבי עצמות אוא"ס שלמעלה מהוי', וע"ד הפירוש דהוי' הוא האלקים⁷³ שאומרים בנעילת יום הכיפורים, שז"א (הוי') בעלותו לעתיקא כאלקים יחשב⁷⁴. ויש להוסיף בזה, דהפירוש עד הוי' אלקיך הוא, שיורגש אצלו בפנימיות ששם הוי' הוא אלקיך, כחך וחיותך⁷⁵, ובחי' הוי' שלו הוא הוי' נעלה יותר. ויש לומר, דמה שאומרים בנעילה ז' פעמים הוי' הוא האלקים הוא משום שבזה גופא יש ז' מדריגות מלמטה למעלה, דבתחילה כשאומר הוי' הוא האלקים בפעם הא', הרי הוי' שאצלו אז נעשה בבחי' אלקים, והבחינה שלמעלה מזה נעשה אצלו בבחי' הוי'. ואח"כ כשאומר הוי' הוא האלקים בפעם הב', הרי הכוונה בזה שגם הוי' השני שלמעלה מהוי' הראשון נעשה ג"כ כאלקים וכו'. וכן הוא ז' פעמים זה למעלה מזה. והטעם על זה שגם בדרגתו כשהוא בבחי' ישראל צריך לענין של תשובה הוא כי כשלת בעוניך, ומבואר על זה בלקו"ת⁷⁶ שע"י עון נכשל, היינו שזהו כאדם הכושל רגלו ונופל ראשו למטה, שכך גם כאן, דכיון שיש כשלון בבחי' הרגל, הרי זה גורם לנפילה וירידה גם בבחי' הראש, ישראל אותיות לי ראש⁷⁷, ולכן צריך לענין התשובה גם בבחי' ישראל. וכיון שהנפילה היא גם בהראש, בחי' כחות פנימיים, לכן אינו מספיק בחי' הוי' אלקיך, אלא צריך שבחי' הוי' יהי' אלקים, ויהי' נמשך בחי' הוי' נעלה יותר.

והנה איך יבוא האדם למדריגה זו, על זה אמר הכתוב קחו עמכם דברים ושובו אל הוי', דבשביל לבוא למדריגה זו צריכים למעשה קיחה מיוחדת, קחו עמכם דברים. ויש בזה ב' פירושים, פירוש אחד⁷⁸ דקאי על י"ג מדות הרחמים שאינן חוזרות ריקם⁷⁹, ופירוש הב'⁸⁰ דדברים הם עסק התורה ומצוות. והחילוק בין שני הפירושים הוא החילוק שבין ב' סוגי העבודה, העבודה דתמידים כסדרם⁵⁷, העבודה דתורה ומצוות כפשוטה, והעבודה דמוספים כהלכתם⁵⁷, העבודה שלמעלה ממדידה והגבלה. ונמצא שענין קחו עמכם דברים כולל ב' הסוגים, העבודה דתורה ומצוות, י"ג מדות שהתורה נדרשת בהם⁸¹, תמידים

נ, א ואילך. מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"א ס"ע צה. וש"נ. סה"מ ראש השנה ע' שט הערה 69. וש"נ.

(78) ראה אוה"ת דברים ע' י. סד"ה זה אעת"ר (סה"מ אעת"ר ע' כב).

(79) ר"ה יז, ב.

(80) ראה ספרי האזינו לב, ב. שמור' פל"ח, ד. ועוד.

(81) ברייתא דר' ישמעאל (ריש תו"כ).

(73) ואתחנן ד, לה. לט. מלכים-א יח, לט. דברי הימים-ב לג, יג.

(74) משנת חסידים מסכת יומא בסופה. תו"א ויצא כא, ד. לקו"ת פ' ראה כד, ב. שבת שובה סה, סע"ג-ד.

(75) ראה תו"א יתרו סז, ב. לקו"ת שלח מ, ג. בלק עג, רע"ג. ובכ"מ.

(76) שבת שובה סז, ד.

(77) ראה פע"ח שער (כט) הלולב פ"א. תו"א שמות

כסדרם, והעבודה שלמעלה ממדידה והגבלה, י"ג מדות הרחמים, מוספים כהלכתם. ויש להוסיף, שב' הפירושים קשורים זה בזה, שהרי י"ג מדות הרחמים קשורות עם י"ג מדות שהתורה נדרשת בהם⁸², שזה כולל הן לימוד התורה והן המעשה שבתורה היינו ההלכה שבתורה, עד למעשה בפועל בעולם העשי' הגשמי. וע"י עבודה זו פועלים שיהי' ושובו אל הוי', ויש לומר בזה ע"ד המבואר בלקו"ת⁸³ שלשון שובה יש בו ב' פירושים, הא' כמשמעו שובה את עצמך והב' כמו שובה ה' את שביטנו⁸⁴ שהוא פועל יוצא, עד"ז יש לפרש במה שנאמר ושובו אל הוי', שפועלים ענין ההשבה בשם הוי' עצמו, ששם הוי' עצמו עולה למעלה מעלה.

ויש להוסיף בזה, דענין זה שיכול להיות קחו עמכם דברים, כהפירוש דקאי על העבודה דמוספים כהלכתם, הרי זה דוקא מצד הירידה דכשלת בעוניך, דירידה זו היא לצורך עלי'. והענין הוא, דהנה אמרו רז"ל⁸⁵ ההולך במדבר ואינו יודע מתי שבת מונה ששה ימים ומקדש שביעי. ויש לומר הרמז בזה בעבודת האדם, דכאשר האדם נמצא במצב של מדבר, שהולך במדבר העמים⁸⁶, עד ששכח באיזה יום עומד, דיום הוא לשון אור כמ"ש⁸⁷ ויקרא אלקים לאור יום, ושכחת הימים מורה על העלם האור, על זה אומרים שיש כח בידי ישראל למנות ששה ימים ולקדש את היום השביעי, שגם במצב זה ימשיך את העילויים דיום השבת. ועוד זאת, דהרי ההלכה היא⁸⁸ שגם בששת ימי החול שלו אסור בכל המלאכות, ולא הותר לו אלא שיעשה כדי פרנסה מצומצמת שיוכל לחיות בה אותו היום בלבד, ונמצא דששת ימי החול של האדם ההולך במדבר הם נעלים יותר מימים טובים, דביו"ט הותרה מלאכת אוכל נפש מן התורה לגמרי, משא"כ בימות החול שלו לא הותר לו אלא כדי שיוכל לחיות באותו היום בלבד. ומזה מובן, שדוקא בהיותו במצב של ירידה גדולה ביותר, במדבר, יש בכחו להמשיך גם בימי המעשה שלו קדושה נעלית כזו.

וזהו שובה ישראל עד הוי' אלקיך כי כשלת בעוניך קחו עמכם דברים גו', דדוקא מצד זה שכשלת בעוניך, שהוא הולך במדבר, הרי בכחו ליקח כביכול דברים חדשים, דאף שמצד התורה נאמר⁸⁹ לא תוסיף ולא תגרע, הרי

(86) יחזקאל כ, לה. וראה לקו"ת מסעי פת, ג. ובכ"מ.

(87) בראשית א, ה. וראה תו"א יתרו סז, סע"ג.

ובכ"מ.

(88) טושו"ע (ודאדה"ז) או"ח סשד"מ ס"א.

(89) ואתחנן ד, ב. פ' ראה יג, א.

(82) ראה לקו"ת פ' ראה לג, ד. ובכ"מ.

(83) שבת שובה סו, ריש ע"ב.

(84) תהלים קכו, ד.

(85) שבת סט, ב.

בכחו ליקח, כביכול, דברים חדשים, דקחו עמכם דברים דמוספים כהלכתם, למעלה ממדידה והגבלה דתורה, דגם ביום שמצד התורה אינו שבת בכחו של האדם לעשותו לשבת, ועוד זאת, שגם בימי המעשה שלו ממשיך קדושה, כנ"ל.

והנה אף שביאור הנ"ל נאמר בלקו"ת, דלכן יש מקום לומר שזה שייך דוקא להלומד לקו"ת, ולומדו בעיון וכו', מ"מ שייכת העבודה לכאו"א מישראל, שהרי אומרים פסוק זה בהפטרת שבת שובה ששומעים הכל בבית הכנסת [האנשים בעזרת האנשים, הנשים בעזרת הנשים, והקטנים בעזרת האנשים, ואף קטנות נהוג להביאן לעזרת האנשים, והסכימו חכמים על זה, וע"ד שבהקהל באו הקטנים כדי ליתן שכר למביאייהם⁹⁰, ובענין זה אין חילוק בין קטנים לקטנות, שהרי הטירחא (ובמילא גם השכר) דמביאייהם הוא בשוה (משא"כ בעלי' לרגל החיוב הוא רק יראה כל זכורך⁹¹), ובפרט לפי הדעה שטף כולל גם קטני קטנים], ומזה מובן, שענין זה שייך לעבודת כל ישראל. ועוד זאת, שיש על זה נתינת כח דשבת, דיום השבת הוא יום שהוקבע בטבע העולם וטבע הבריאה, שבת מיקדשא וקיימא⁹², וא"כ אין זה תלוי במעמד ומצבם של ישראל. ויש להוסיף בזה דבר נפלא, דענין זה שהוי' הוא אלקיך מוצאים בגלוי גם בגופם של כל ישראל, וכמבואר במ"א⁹³ בפירוש שויתי הוי' לנגדי תמיד⁹⁴ [ולהעיר, שפסוק זה הביאו הרמ"א בתחילת השולחן ערוך⁹⁵ (ומקורו מדברי הרמב"ם במורה נבוכים⁹⁶), וכן הובא ונתבאר בצוואת הריב"ש (שתוכנה דברי הבעש"ט) בתחילתה], שלכל פרצוף שבכל אחד ישנו השם הוי', העיניים לראות⁹⁷, כח הראי' (חכמה⁹⁸) – היו"ד, אזניים לשמוע⁹⁷, כח השמיעה (בינה⁹⁹) – ה' ראשונה, חוטם – ו' (ציור החוטם כמו ו'), פה – ה' אחרונה (ה' מוצאות הפה). וזהו שויתי הוי' לנגדי תמיד, דכאשר מסתכלים על יהודי (על עצמו במראה, או על השני) באיזה מצב שיהי', גם כשעושה רח"ל ההיפך, הרי רואים עליו לא את שם אלקים אלא את שם הוי', שויתי הוי' לנגדי תמיד. וזהו ג"כ שאין לתמוה שענין שובה ישראל עד הוי' אלקיך, שגם שם הוי' יהי' כחך וחיותך, שייך לכאו"א מישראל, שהרי גם בגופם של כאו"א מישראל ישנו השם הוי' בשלימות, ובאופן גלוי, עד כדי כך,

96 ח"ג פנ"א.

97 ל' הכתוב – תבוא כט, ג.

98 ראה פרדס שער (כג) ערכי הכינויים מערכת

ראי'. תו"א משפטים עה, א. לקו"ת צו יז, ב. סידור (עם

דא"ח) קסה, א. ובכ"מ.

99 ראה זח"ג (אד"ר) קלח, ב. תו"א, לקו"ת וסידור

שם. ובכ"מ.

90 חגיגה ג, סע"א. פרש"י פרשתנו לא, יב.

91 משפטים כג, יז. תשא לד, כג. פ' ראה טז, טז.

92 ביצה יז, א.

93 זח"ג רכט, ב. תקו"ז ת"ע (קכב, סע"א). ע"ח

שער (ד) אח"פ פ"א ואילך. ר"ח שער הקדושה רפ"ח.

94 תהלים טז, ח.

95 סימן א ס"א. שו"ע אדה"ז שם ס"ה.

שעי"ז נעשה גם אצל הזולת, "דעהו" (שהרי צריך להיות, "בכל דרכיך דעהו"¹⁰⁰, ועאכו"כ מראיית פניו של יהודי בציור שם הוי'), הידיעה דשם הוי', ועד לדרגות שלמעלה משם הוי', עד לעצמותו ומהותו ית' (ואפילו אצל קטנים, ואדרבה, אצל קטנים מודגש יותר שהידיעה היא בעצמותו ית'¹⁰¹, מכיון שאין להם ידיעה בשם הוי', משא"כ אצל גדולים, שתחילה ישנה הידיעה דשם הוי', ורק לאחר זה באים לדרגות שלמעלה משם הוי', עד לעצמותו ומהותו ית'), בבחי' ידעתי היתיו¹⁰².

– שיחה ג' –

י. בשבת תשובה זו ניתוסף עוד ענין, שזהו היארציית של אמי.

ויש לקשר זה עם (שבת) תשובה, דתשובה נקראת בשם אם – בינה, וכמ"ש¹⁰³ "אם הבנים שמחה", "ד"אם קאי על בינה, ו"בן" ו"בת" קאי על ז"א ומלכות¹⁰⁴. ובעבודה – תשובה צריכה להיות הן במדות והן במלכות, "סור מרע ועשה טוב"¹⁰⁵.

ובפרט אם כזאת שעלי' נאמר "אם הבנים שמחה", בניס וכו' עוסקים בתורה ומצוות, ואם הבונה בית בישראל, מיוסד על הג' עמודים דתורה עבודה וגמילות חסדים¹⁰⁶.

והנה, בנין בית בישראל מיוסד על הג' דברים שהיו באדם הראשון: "חלתו של עולם", "דמו של עולם" ו"נרו של עולם"¹⁰⁷, וכידוע מארז"ל¹⁰⁸ שהטעם שאדם הראשון נברא יחידי הוא ללמד את כל אחד שהוא בדוגמת אדם הראשון. ובשביל זה ניתנו לנשי ישראל ג' המצוות דחלה ("חלתו", כשרות המאכלים), נדה ("דמו", טהרת המשפחה) והדלקת הנר ("נרו", הדלקת נרות שבת) – ר"ת חנה¹⁰⁹. וג' מצוות אלו מודגשות בעיקר בנשי ובנות ישראל.

[ויש להוסיף בתוכן השם חנה, שזהו "חן" בתוספת ה':

לקו"ת צו יא, ג. שמע"צ פח, ד. ובארוכה – המובא ב"קובץ י"א ניסן – שנת הקי"ג" (קה"ת, תשע"ד) ע' 193 ואילך.

(105) תהלים לד, טו. לז, כז.

(106) ראה אבות פ"א מ"ב.

(107) ירושלמי שבת פ"ב סה"ו. תנחומא ר"פ נח. ב"ר פי"ז, ח.

(108) ראה סנהדרין לז, סע"א (במשנה).

(109) מגלה עמוקות עה"ת פ' שלח ד"ה ג' מצוות יז,

ד) – בשם הגמיי" (סו"ס זרעים – בסופן).

(100) משלי ג, ו. רמב"ם הל' דעות ספ"ג. טושו"ע או"ח סרל"א. שו"ע אדה"ז או"ח סקנ"ו ס"ב.

(101) ראה שרש מצות התפלה פ"ח (סהמ"צ להצ"צ קיז, ב ואילך), משו"ת הריב"ש סקנ"ז. וראה סה"ש תשנ"ב ח"א ע' 126 ואילך.

(102) ס' העיקרים מ"ב ספ"ל. מדרש שמואל פ"ו מ"ז. מו"נ ח"א פנ"ח. וראה סה"ש קי"ן ה'ש"ת ע' 26.

תש"ג ע' 63. תש"ה ע' 85.

(103) תהלים קיג, ח.

(104) ראה זהר ח"א ריט, א. ח"ב פד, א. פה, ב. פרדס שער (כג) ערכי הכינויים מערכת אם הבנים. תניא פ"ג.

"חן" בפשטות מורה על יותר מע"ד הרגיל, יותר מ"לפום צערא אגרא"¹¹⁰, ואפילו יותר מ"יגעתי ומצאתי"¹¹¹, עד למעלה מכל מדידה והגבלה, כמבואר בנוגע ל"ג מדות הרחמים, וכלשון הכתוב¹¹² "וחננתי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם", ויתירה מזה – לא רק "את אשר אחון", אלא לכאור"א ממש; וזהו תוכן ענין התשובה – "ועתה אם נא מצאתי חן בעיניך הודיעני נא את דרכיך וגו'"¹¹³.

והתוספת ה' מורה שזה נמשך גם למטה, בה' מוצאות הפה, עד 'בה' נברא העולם הזה¹¹⁴].

יא. "והחי יתן אל לבו" במעשה בפועל:

יש לחזק ולהוסיף בלימוד הלכות אלו של "חנה" – חלה, נדה והדלקת הנר, ובמיוחד ע"י נשי ישראל (נוסף על הלימוד דהאנשים, ואדרבה – ע"י לימודן של הנשים יתוסף גם אצל האנשים, ע"ד שמצינו בכללות הענין דמתן תורה שהנשים קדמו להאנשים¹¹⁵). ושההוספה בלימוד הלכות אלו תהי' לעילוי נשמת בעלת היארצייט דיום זה, שבו כל מעשי' ועבודתי' בכל ימי חי' מתגלה למטה ו"פועל¹¹⁶ ישועות בקרב הארץ"¹¹⁷.

ולהוסיף, שבעבודתה מצינו פעולה מיוחדת בהפצת המעיינות חוצה – שזהו בחי' "חן" שבתורה:

עוד לפני הנישואין והשידוך שלה – התעסקה בהעתקת מאמרי חסידות. אנשי העיר שבה גרה אמי היו קשורים לחב"ד, היינו לכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, ומזה מובן שהיתה שם ציפי' ותשוקה הכי גדולה להשיג כל מאמר חדש מהרבי [וידוע פתגם ר' הלל מפאריטש¹¹⁸ בנוגע לעילוי באמירת מאמר (לגבי לימוד המאמר אח"כ גם ע"י האדמו"ר עצמו) – שאמירת מאמר של הרבי היא תורה מסיני!]. וכשהגיע המאמר בכתב, או בע"פ ע"י "חוזר" (כמפורסם בתפוצות חב"ד, ובפרט בעיירות החסידיות ("חסידישע שטעטלאך")), התעסקה אמי בהעתקת המאמרים.

ועבודה זו ממהרת את קיום נבואת חנה "וירם קרן משיחו"¹¹⁹. ו"הקיצו ורננו שוכני עפר"¹²⁰ והיא בתוכם, כולל¹²¹ כל הנשמות שהיו בכל הדורות, וכולל הנשמות שעדיין לא ירדו לעולם הזה ("יכלו כל הנשמות שבגוף"¹²²) – נשמות בגופים, ורוקדים עם כל בני ישראל לתוך חיים נצחים, תיכף ומיד ממש.

117) אגה"ק ביאור לסימן ז"ך (קמו, סע"א-ב).
סכ"ח (קמח, סע"א).

118) סה"ש תרצ"ז ע' 165. וראה גם דברי משיח תנש"א ח"ה ע' 9, ובהנסמן שם הערה 80.

119) שמואל-א ב, י.

120) ישע"י כו, יט.

121) בהנחה אחרת מובא ענין זה לקמן סוסי"ז.

122) יבמות סב, סע"א. וש"נ.

110) אבות פ"ה מכ"א.

111) מגילה ו, ריש ע"ב.

112) תשא לג, יט.

113) שם, יג.

114) מנחות כט, ב.

115) ראה מכילתא ופרש"י יתרו יט, ג.

116) תהלים עד, יב.

– שיחה ד' –

יב. נמצא כאן אחד שזכה לסייע ולפרנס את אמי (בשנים האחרונות במדינה היא) בענייני אכילה ושתי' כפשוטם, ועשה זאת בסבר פנים יפות, למרות הידוע שבמדינה ההיא ובמימים ההם זה הי' כרוך עם קשיים גדולים.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א חי"ך, ואמר:] מצד כיבוד אם זהו חיוב שהי' מוטל עלי לעשות, ולכן עד היום איני יכול לפרוע עבור זה ("קעז איך זיך אויף דעם ניט אויסצאלן"), ובאמת – איני רוצה לפרוע עבור זה ("וויל איך זיך אויף דעם ניט אויסצאלן")!

ועל כן, בודאי שהקב"ה יברכו ואת אשתו בכל המצטרך בטוב הנראה והנגלה, ושיראו נחת מילדיהם ונכדיהם בנים ובנות עוסקים בתורה ובמצוות, ושיזכו לאריכות ימים ושנים טובות, ושיזכו לרקוד לקבלת פני משיח צדקנו.

ומובן שבזה נכללת ג"כ ברכה והצלחה להוסיף בעבודת ה', שזה ממחר עוד יותר את ביאת המשיח.

יג. והנה, א' מהדרכים המסייעות בעבודת ה' הוא – מורא בשר ודם, כידוע מאמר ר' יוחנן בן זכאי לתלמידיו "יהי רצון שיהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם"¹²³.

ויש לומר ההסברה בזה בפשטות, שמורא בשר ודם זהו ענין טבעי אצל כ"א מישראל, כידוע שלושת הסימנים דבני ישראל שהם בטבע "ביישנים רחמנים וגומלי חסדים"¹²⁴ ("ר"ת "גבר"¹²⁵), ועל כן מצד טבע הבושה יש להם מורא מבשר ודם.

ובודאי שיש לנצל זאת (מדת הבושה ומורא בשר ודם) בעבודת ה', במכל שכן מזה ש"בכל דרכיך דעהו", ועאכו"כ מדה שיש בבני ישראל מצד טבעם.

יד. ויש לקשר זה עם השיעור היומי ברמב"ם, שהוא בריש הלכות גניבה:

הרמב"ם מתחיל את הלכות גניבה: "כל הגונב ממון משהו פרוטה ולמעלה עובר על לא תעשה . . ואין לוקין על לאו זה שהרי ניתן לתשלומין, שהגונב חייבתו תורה לשלם".

ודין זה מצינו גם בריש הלכות גזילה: "כל הגוזל את חברו שוה פרוטה עובר בלא תעשה . . אין לוקין על לאו זה שהרי הכתוב נתקו לעשה, שאם גזל חייב להחזיר".

וצריך להבין: דרכו של הרמב"ם בכגון דא (כאשר לשני ענינים יש את אותו הדין) הוא לכלול את שני הדינים יחדיו, ולא לחזור על אותו הדין פעמיים. ועד"ז בנדון דידן הי' על הרמב"ם לכתוב "כל הגונב או גוזל שוה פרוטה עובר בלא תעשה כו'", ולפרט את הדינים המשותפים ביניהם (שהרי יש ביניהם כמה דינים משותפים, כמו הא דאין

123) מגלה עמוקות אופן יא בסופו. של"ה קמו, ב.
שז, א. ערכי הכינויים (לבעל סה"ד) מע' גבר. ועוד.

124) ברכות כח, ב.
125) יבמות עט, א.

לוקין על הלאו דגניבה ועל הלאו דגזילה), ולא לחזור על הדין פעמיים, הן אצל גנב והן אצל גזולן?

והביאור בזה – ב"לתקן הדיעות"¹²⁶:

ישנו חילוק עיקרי ומן הקצה אל הקצה בין גנב לגזולן – בענין ד"מורא בשר ודם": "גנב זה הלוקח ממון אדם בסתר ואין הבעלים יודעים"¹²⁷, היינו שהוא מסתיר את עצמו שלא יראהו אדם, משא"כ גזולן "לוקח ממון האדם בחזקה"¹²⁸, "בגלוי ובפרהסיא בחזקת יד"¹²⁷, כי אין לו "מורא בשר ודם".

ומכיון שגנב וגזולן הם שני סוגים נפרדים לגמרי (גנב שאין לו מורא שמים, אבל יש לו עכ"פ מדת אנושיות ד"מורא בשר ודם", וגזולן שאיבד אפילו את מדת האנושיות ד"מורא בשר ודם"), לכן אין הרמב"ם יכול לכלול את דיניהם באותה הלכה, כי אפילו הדינים שהם בשוה בשניהם הם ענינים נפרדים לגמרי, ובמילא הי' זה היפך מ"ליישר הלככות"¹²⁶ לערבב את שני הסוגים יחדיו.

ועפ"ז ישנו ג"כ לימוד בקשר לשבת שובה, דהגם שעבודת התשובה בכלל היא באופן של דילוג¹²⁹, אמנם ישנן ריבוי דרגות בתשובה, עד מן הקצה אל הקצה, ותשובה דגנב אינה דומה כלל לתשובה דגזולן (ועד"ז בנוגע לדרגות אחרות בתשובה).

טו. ויש לקשר זה (הדרגות בתשובה) עם הערות אאמו"ר על הזהר דפרשתנו¹³⁰, ששם מבאר את מאמר הזהר¹³¹ "זכאין אינון ישראל דקב"ה אתרעי בהו ובגין דאתרעי בהו קרא לון בנין בוכרין קדישיין אחין וכו'", ומבאר על זה בההערות "שפירוש אתרעי הוא רצון, בחי' הכתר".

וזה קשור עם תשובה, ע"פ הידוע שתשובה קשורה ומגיעה ("דערגרייכט") בבחי' הרצון, כתר, עד לפנימיות הרצון ותענוג כו'¹³².

וענין זה הוא בגלוי ובהדגשה בעשרת ימי תשובה ושבת שובה, כי אע"פ שבכל השנה כולה צריכה להיות עבודת התשובה, "תשובה ומעשים טובים"¹³³, הרי אז עיקר ההדגשה (בעבודה ד"תמידים כסדרם") הוא על "מעשים טובים" (ותשובה היא בעיקר כדי לפעול שהמעשים יהיו טובים, טובים ומאירים¹³⁴), ולא כל כך על בחי' רצון; משא"כ בעשרת ימי תשובה עיקר ההדגשה הוא על עבודת התשובה לעצמה ("מוספים

(126) ראה רמב"ם סוף הל' תמורה.

(127) שם הל' גניבה פ"א ה"ג.

(128) שם הל' גזילה פ"א ה"ג.

(129) לקו"ת שבת שובה סה, א. ד"ה שובה ישראל

תש"ל (סה"מ עשי"ת-יהוה"כ פ' ע' קד ואילך). ובכ"מ.

(130) ע' תס"ב.

(131) ח"ג רפג, א.

(132) ראה המשך תרס"ו ע' קו. ובכ"מ.

(133) אבות פ"ד מ"ז.

(134) לקו"ת מטות פב, א. שמע"צ פה, א. שה"ש יז,

ג. וראה לקו"ש ח"ד ס"ע 1052 ואילך.

כהלכתם"), בבחי' רצון, אלא שזה נמשך גם בעבודה פרטית, בג' הקוין דתורה עבודה וגמילות חסדים.

ועד"ז הוא גם בכללות עבודת ה' וקיום התורה ומצוות, דיש בזה ריבוי דרגות: קיום המצוות מצד עצמן ("תמידים כסדרם"), הידור מצוה (המוסיפה במצוות, "מוספים כהלכתם"), באופן ד"ברוב עם הדרת מלך"¹³⁵, במקום מסויים – בית "שמגדלין בו תורה" ותפילה¹³⁶, שזה מוסיף גדלות בתורה ותפילה כו'.

טז. ויש לקשר זה עם המדובר בנוגע לבניית בנינים, בפרט שבאים עתה מבניית בנין המלכות שבראש השנה¹³⁷.

ועל כן, כאן הזמן להזכיר את אלו שהגישו משקה "המשמח"¹³⁸ עבור כמה התוועדויות של שמחה, בקשר עם עניני תורה ומצוות, כולל ובמיוחד – בנין בתים, בתי תורה תפילה וצדקה וכו', או בקשר עם הנחת אבן הפינה וכו"ב. דכך הוא הסדר, שמתחילים עם הנחת אבן הפינה ואח"כ בונים את הבניין¹³⁹; אף שסדר זה הוא לא כל כך נוגע, ובפרט בזמננו שאפשר גם לבנות מלמעלה למטה שעל זה לא צריכים אבן הפינה, – וגם על זה יש מקור בתורה, דמבואר בפרדס¹⁴⁰ שלמעלה היסוד הוא למעלה מהבנין עצמו (ואלו שלא יודעים ממ"ש בפרדס הנה "מזליהו חזי"¹⁴¹). ודוגמא לזה בהלכה – כידוע הדין בבניית סוכה ד"המשלשל דפנות מלמעלה למטה אם גבוה מן הארץ שלושה טפחים פסולה, מלמטה למעלה אם גבוה עשרה טפחים כשרה¹⁴².

ועל כן אלו שהגישו את המשקה – יעלו למעלה ויכריזו ויזמינו את המסובים כאן להשתתף בגופם בנשמתם ובממונם, או באחד מהם, ומהם יראו וכן יעשו רבים.

ויהי רצון, שההתעסקות בהבנינים תמהר עוד יותר את הבנין הכי עיקרי – בנין בית המקדש השלישי, שירד מלמעלה למטה, "בנוי ומשוכלל יגלה ויבוא מן השמים"¹⁴³ (ע"ד הנ"ל שבזמננו ישנם בתים הנבנים מלמעלה למטה), וביחד עם זה הרי זה יורד ומתלבש בבית המקדש גשמי בארץ הלזו הגשמית¹⁴⁴; היינו שבזה ישנן שתי המעלות יחד, מלמעלה למטה ומלמטה למעלה, וחיבור שניהם יחד, ע"ד המבואר בענין ד"והתהלכתי בתוכם"¹⁴⁵, ב' הליכות, מלמעלה למטה ומלמטה למעלה¹⁴⁶, ועד"ז "ואולך אתכם

(135) ל' הכתוב – משלי יד, כח.

(136) מגילה כו, א.

(137) ראה פע"ח שער (כד) ר"ה פ"א ואילך. שער הכוונות שער ר"ה. סידור הארז"ל במקומו. לקו"ת נצבים נא, ב. ובכ"מ.

(138) ס' שופטים ט, יג.

(139) ראה גם שיחת ערב ח"י אלול תשמ"ח בעת הנחת אבן הפינה ל-770 (התוועדויות ח"ד ע' 287).

(140) שער (כג) ערכי הכינויים ערך יסוד.

(141) מגילה ג, א. וש"נ.

(142) סוכה טז, א (במשנה).

(143) פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. ועוד.

(144) ראה לקו"ש ח"ח ע' 418. וש"נ.

(145) בחוקתי כו, יב.

(146) ראה ד"ה והתהלכתי תשי"א (סה"מ ויקרא ע'

נו), ובהנמסן שם הערה 1.

קוממיות¹⁴⁷ – ב' קומות, מאתיים אמה¹⁴⁸, ע"ד מ"ש¹⁴⁹ "ומאתיים לנוטרים את פרי" (נוסף על "האלף לך שלמה"), כמדובר לעיל¹⁵⁰ בארוכה.

והעיקר – שכל זה יהי' בפועל ממש, ובתכלית הזריזות, כל הזריז הרי זה משובח, עד – בתכלית השלימות. ובפשטות – "לא עיכבן אפילו כהרף עין", תיכף ומיד ממש. [אחרי חלוקת המשקה התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן "והריקותי לכם ברכה". אח"כ הורה לש"ץ שי' לנגן "יהי רצון . . שיבנה ביהמ"ק"].

– שיחה ה' –

יז. יש לסיים במה שהתחלנו – בענינים ד"תְּשֻׁמַּח וְתְּשֻׁמַּח ו"הקהל" ובניית בנינים חדשים, ובאופן של הוספה ביתר שאת ויתר עוז בשנה זו.

ושהקב"ה יתן לכל יהודי את האפשרויות לקיים את ענין שנה זו, שנת תשמ"ט – "תשמט ירך"¹⁵¹, השמטת כל החובות, ומתוך הרחבה.

וצריכה להיות הוספה בכל הענינים לגבי שנה שעברה, שנת "תְּשֻׁמַּח וְתְּשֻׁמַּח" ושנת "הקהל", "מוספים כהלכתם" נוסף על "תמידים כסדרם" שלפני זה.

ובפרט ששנה זו היא גם שנת העיבור – שאז מיתוסף במספר החדשים, שבמקום י"ב חדשים יש י"ג חדשים. וע"ד י"ג מדות הרחמים, וי"ג מדות שהתורה נדרשת בהן (כמוזכר לעיל).

וזה נעשה הכנה ל"ג שערים וחלקים בארץ ישראל לעתיד לבוא, גם "שער לוי אחר"¹⁵².

ורוקדים כולם יחדיו לקבל פני משיח צדקנו, ומתוך שמחה וטוב לבב,

"ולציון יאמר איש ואיש יולד בה והוא יכוננה עליו"¹⁵³.

[כ"ק אדמו"ר התחיל לנגן את ניגון ההקפות לאביו הרלווי"צ ז"ל.

אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 4:30 לערך].

152 (152 יחזקאל מח, לא. ב"ב קכב, א. וראה בארוכה

לקו"ש (חל"ח) פינחס תנש"א. וש"נ.

153 (153 תהלים פז, ה. – ולהעיר שע"פ המנהג לומר

בכל יום הקצפיטל תהלים המתאים לשנות חייו

(אגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"א ע' לא. ח"י

ע' נג. וראה גם מאמרי אדה"ז הקצרים ע' שמא) –

התחילו ב"יא ניסן תשמ"ח אמירת מזמור זה. המו"ל.

147 (147 בחוקתי שם, יג.

148 (148 ב"ב עה, א. סנהדרין ק, א.

149 (149 שה"ש ח, יב.

150 (150 ד"ה זה היום דיום ב' דר"ה שנה זו.

151 (151 פ' ראה טו, ג. ראה סה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 610

הערה 103. שם ע' 630. ובכ"מ.

יומן

בשיחה הבאה הזכיר שישנו יהודי שזכה בשנים האחרונות (ברוסי') לפרנס את אמו, וצריך לשלם לו, אבל אינו רוצה לגמור לשלם לו אלא שהקב"ה ישלם לו. בהמשך השיחה ביאר ענינים ברמב"ם ובלקוטי לוי"צ.

אחרי שיחה זו התקיימה חלוקת המשקה. ר' יוסף שי' נימוטין (שהוזכר בשיחה) בירך את כ"ק אדמו"ר שליט"א לפני כל הקהל. פרופסור ר' ירמיהו שי' ברנובר קיבל בקבוק משקה, וכ"ק אדמו"ר שליט"א אמר לו (התוכן בערך) שענין יהודי רוסי המתישבים בירושלים נוגע לכלל הציבור בעולם.

בסיום חלוקת המשקה וההכרזות התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן "והריקותי לכם ברכה".

אח"כ ציוה לחזן ר' משה שי' טלישבסקי לנגן "יהי רצון . . שיבנה ביהמ"ק".

לאחר מכן אמר שיחה קצרה בענין בניית בנינים, ובסיומה התחיל לנגן (שוב) את ניגון ההקפות לאביו הרלווי"צ ז"ל. סימן בראשו הק' לחזור על התנועה הידועה 10 פעמים.

אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 4:30 לערך.

כשעמד ממקומו, הראה לריל"ג שיתפלל (לפני העמוד) בצד כותל הדרומי, בקירוב מקום למקום מושבו בעת ההתוועדות.

• יום שבת קודש פרשת וילך, שבת שובה, ו' תשרי – יאָרצייט הרבנית הצדקנית מרת חנה ע"ה •

בשעה 1:30 ירד כ"ק אדמו"ר שליט"א להתוועדות.

בסיום השיחה הראשונה דיבר אודות הנאמר בפרשתנו "ויהי ככלות משה לכתוב את דברי התורה הזאת גו' עד תומם", ואמר שזהו שמחת תורה ובמילא צריכים להיות ריקודים וצריכים שיראו את זה מהמסובים כאן.

אחרי שיחה זו התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן את ניגון ההקפות לאביו הרלווי"צ ז"ל, ועמד מלוא קומתו ורקד על מקומו (לזמן קצר יותר מאשר שבת שעברה). בתחילת הניגון רקד חזק (במעין קפיצות).

בשיחה הבאה דיבר על פרש"י על הפסוק הנ"ל.

לאחר מכן אמר מאמר כעין שיחה ד"ה "שובה ישראל". הפעם אמר את המאמר בפני עצמו (ולא כמו לאחרונה ש"מבליע" את המאמר בשיחה).

אח"כ אמר שיחה בקשר ליאָרצייט אמו, והזכיר את ג' המצוות דנשי ישראל המרומזות בר"ת חנ"ה (חלה, נדה והדלקת הנר), וכן אודות כך שהיתה מתעסקת בהעתקת מאמרי חסידות.

לקראת סיום ההתוועדות ניגנו "האָפּ קאַצאָק" (בקשר עם יאָרצייט הסבא משפולי שחל היום).

ר"ד ב"יחידות" לחברי הקרן לפיתוח "מחנה ישראל" תשנ"ב

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "בבקשה, שתהי' לך שנה מתוקה".

• א' ביקש ברכות שונות עבור בני משפחתו, ובירכו כ"ק אדמו"ר שליט"א: "מ'גייט אריין אין אַ נייעם יאָר, זאָל דער אויבערשטער אַיך געבן אַלע גוטע זאַכן מיט אַלע גוטע וואונטשן, און האָבן אַ זיסן יאָר איר און די גאַנצע משפחה. האָבן אַ זיסן יאָר!".

הנ"ל דיבר עם כ"ק אדמו"ר שליט"א על עסקיו, וכ"ק אדמו"ר שליט"א הורה לו לא להשקיע את כל רכושו בתחום אחד (כפי שהורה לכו"כ במהלך ה"יחידות"), ולסיום בירכו: "זאָל דער אויבערשטער אַיך מצליח זיין ס'זאָל זיין אין אַ גוטן אופן, און געבן געלט אויף צדקה מיט אַ גוטער האַנט און מיט אַ פריילעכער האַנט און אַ ברייטער האַנט. האָבן אַ זיסן יאָר, אַ גוט יאָר", ונתן לו חתיכות לעקאח נוספות עבור בני משפחתו.

• אחת שאלה משהו בענין העסק, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: "ס'זאָלט געווען אַ גוטע זאך ווען זיי נעמען צו דעם אויבערשטן אַלס אַ שותף, דאָס וואָס מ'נעמט פון דעם 'נעט פראָפיט' [און] זאָגט מען צו מעשר", והמשיך

(1) = "נכנסים לשנה חדשה, שהקב"ה יתן לך את כל הדברים הטובים עם כל האיחולים הטובים, ושתהי' שנה מתוקה לך ולכל המשפחה. שתהי' לך שנה מתוקה".

(2) = "שהקב"ה יתן לך הצלחה שיהי' באופן טוב, ולתת כסף לצדקה ביד טובה וביד שמחה ויד רחבה. שתהי' לך שנה מתוקה, שנה טובה".

(3) = "הי' דבר טוב כאשר יקחו את הקב"ה בתור שותף, זה שלוקחים מהרווח הנקי [נ]מבטיחים למעשר".

יום ראשון, ז' תשרי

• א' אמר שהציעו לו לקנות 35% מחברת טלויזי' בקולומבי', שזה יתן לו שליטה על 12 שעות בשבוע, ושאל האם לקנות.

כ"ק אדמו"ר שליט"א (באנגלית): "אם יכול להיות לך שטר מכירה לשבת. טלויזי' עובדת גם בשבת ויו"ט. אם אתה יכול לעשות – לארגן ע"י רב שהוא יעשה שטר מיוחד, מסמך מיוחד, שזה מותר על פי שולחן ערוך, אז תעשה את זה, ואם לא, זה לא כדאי. שתהי' לך שנה מתוקה".

• א' אמר שיש לו אפשרות לקנות עכשיו נדל"ן בפלורידה במחיר טוב ושאל האם כדאי להשקיע.

כ"ק אדמו"ר שליט"א (באנגלית): "לקנות איפה? בפלורידה?".

הנ"ל: כן.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "כן, זה דבר טוב, השקעה טובה".

הנ"ל ביקש ברכה עבור הנדל"ן שלו וכו' בקולומבי', ושאל כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אבל אתה לא מפקיד את כל הרכושים שלך בקולומבי', יש לך משהו בארצות הברית ג'?"

הנ"ל השיב בחיוב, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: "השי"ת יברך אותך שתהי' לך שנה מתוקה והצלחה מתוקה".

הנ"ל ביקש ברכה למשפחתו, ובירכו כ"ק אדמו"ר שליט"א: "השי"ת יברך אותך לפרוט את ברכתי במזומן".

הנ"ל: תודה רבה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו חתיכה שלישית באומרו: "השי"ת יברך אותך, אני מאוד שמח אודות כך".

הנ"ל אמר שמשפחתו הקדישה בית חב"ד בקולומבוס, אוהיו.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "בודאי יש לכם קופת צדקה בבית חב"ד".

הנ"ל השיב בחיוב, והוסיף שכעת מדפיסים את הש"ס מהדורת שוטנשטיין.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "תלמוד שוטנשטיין?".

הנ"ל: כן, בהוצאת "ארטסקרול", ואנו מבקשים ברכה לזה ג"כ.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: "יש לך שותפ[ות] ב'ארטסקרול'?".

הנ"ל: אבי ומשפחתי מנדבים את הדפסת התלמוד.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו חתיכה רביעית באומרו: "זה בשביל ה'ארטסקרול', ובאם אני אקבל את הספרים ("the publications"), אהי מאוד שמח מכך".

(באנגלית): "עשר אחוז להשי"ת, מהרווח הנקי", וסיים: "און אין אַ גוטן אופן, און זאָל זיין גוטע בשורות, האָבן אַ זיסן יאָר", ונתן לה חתיכת לעקאח נוספת באומרו: "דאָס איז פאַר די גאַנצע משפּחה".

• מר ג. שי' שוטנשטיין ביקש ברכה לרפואה שלימה עבור אביו (העובר טיפולים עבור המחלה הידועה ל"ע).

כ"ק אדמו"ר שליט"א (באנגלית): "מה שמו? שמו של אביך?".

הנ"ל: יעקב מאיר הכהן בן חנה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו חתיכת לעקאח באומרו: "זה בשביל אביך, שתהי' לו שנה מתוקה ושנה בריאה", וחתיכה שני' באומרו: "זה בשבילך ובשביל משפחתך".

הנ"ל ביקש חתיכה נוספת עבור אמו, ואמר שאשתקד כ"ק אדמו"ר שליט"א בירכה וזה עזר.

(4) = "ובאופן טוב, ושיהיו בשו"ט, שתהי' לך שנה מתוקה".

(5) = "זהו בשביל כל המשפחה".

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכרון

הרבנית הצדקנית מרת חנה ע"ה שניאורסאהן

בת הצדקנית הרבנית מרת רחל ע"ה

ובת הרדה"ג הרדה"ח ר' מאיר שלמה ע"ה

נפטרה ביום השבת קודש, ו' דעשי"ת, בעלות המנחה

שנת ה'תשכ"ה

– תנצב"ה –

*

אמו של – יבלח"ט – כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

חיילי בית דוד

תלמידי התמימים השוהים
ב-770 – בית חיינו – בית משיח
להצלחה רבה ומופלגה בכל עניניהם
מתוך הרחבה ומנוחת הנפש
לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
ובפרט בהענין הכי עיקרי שהזמן גרמא
בקבלת פני משיח צדקנו – כ"ק אדמו"ר שליט"א
יחד עם כל בני ישראל שליט"א בכל מושבותיהם
תיכף ומי"ד ממ"ש, נאוו!

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכ"ר
יה"ר שיראה רוב נחת מתלמידיו,
חסידיו ושלוחיו ומכלל ישראל
ותיכף ומי"ד ממ"ש נראה בעיני בשר
בקיום נבואתו העיקרית – בשורת הגאולה –
"לא לתר לגאולה" ו"הנה זה משיח בא"
ובעגלא דידן יתגלה לעין כל
ויוליכנו קוממיות לארצנו הק'
ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל
בגאולה האמיתית והשלימה
נאו מי"ד ממ"ש ממש!